

Rezultatele
activității științifice
în anul 2013 ale
Institutului de
Criminologie

December 31

2013

Raport prezentat la ședința Senatului Institutului de
Științe Penale și Criminologie Aplicată

RAPORT

Stimate președinte al Senatului, stimați colegi,

În anul 2013, conducerea Institutului de Criminologie a întreprins acțiuni în vederea fortificării potențialului științific al instituției și a alocat resurse considerabil sporite pentru îmbunătățirea condițiilor de activitate științifică, ceea ce s-a răsfrânt pozitiv, după cum o indică rezultatele obținute.

Activitatea de formare științifică

Reuniuni științifice studențești

Formarea științifică a studenților a fost realizată prin organizarea a 1 conferințe științifice studențești (Catedra de științe juridice și securitate criminologică), 2 mese rotunde (Catedra de științe juridice și securitate criminologică și Catedra de psihologie și științe socio-umaniste) și 1 atelier (Catedra de științe juridice și securitate criminologică).

Conferințe științifice studențești:

- Conferința studențească *Conferință criminologică studențească*, organizată la 04 decembrie 2013 de către studenți sub coordonarea profesorului Valeriu Bujor, de la Catedra de științe juridice și securitate criminologică. Studenții instituției au fost îndrumați de V. Bujor (17 studenți).

Mese rotunde studențești:

- Masa rotundă *Migrația și natalitatea în vizorul studenților*, desfășurată la 15 noiembrie 2013, cu ocazia Zilei internaționale a tinerilor în cadrul Institutului de Criminologie. Reuniunea a fost organizată de Catedra de științe juridice și securitate criminologică (Dj. Vasiloî).
- Masa rotundă *Antrenamentul comunicării sau arta de a ne înțelege*, desfășurată în cadrul Institutului de Criminologie la 18 noiembrie 2013. Studenții anului II, specialitatea „Servicii de securitate a proprietății” grupa 12S24, au fost îndrumați de V. Leancă, Catedra de psihologie și științe socio-umaniste.

Ateliere de lucru cu caracter științific:

- Atelierul de lucru studențesc *Problema drepturilor omului în contextul mondial actual*, organizat de Catedra de științe juridice și securitate criminologică, la 6 decembrie 2013. La conferință au participat cu rapoarte

studenți din anul I și II, îndrumați de profesori de la Catedra de științe juridice și securitate criminologică (L. Buga – 5 studenți, V. Guțuleac – 3 studenți, S. Covalschi – 2 studenți, E. Comarnițaia – 2 studenți, I. Iacub – 1 student și A. Bîcu – 1 student) și Catedra de psihologie și științe socio-umaniste (Arachelov M. – 8 studenți).

De asemenea, studenții Institutului de Criminologie au participat la 1 reuniune științifică organizată de alte instituții.

Conferințe științifice studențești:

- Conferința criminologică studențească interuniversitară, organizată la 12 decembrie 2013, în cadrul Universității Libere Internaționale din Moldova. Studenții instituției noastre au fost îndrumați de profesori de la Catedra de științe juridice și securitate criminologică (O. Bejan – 3 studenți și L. Buga – 1 student).

Cercuri științifice studențești

Au fost organizate 3 cercuri științifice studențești în anul 2013:

- Cercul științific de criminologie, condus de V. Bujor, la care au participat 12 studenți (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- Cercul științific de drept penal, condus de Dj. Vasiloii, la care au participat 16 studenți (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- Cerc științific studențesc „Ghidare în cariera de psiholog” (2 întruniri), condus de V. Olărescu, la care au participat 15 studenți (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste).

De observat că este pentru prima dată când sunt organizate cercuri științifice studențești în Institutul de Criminologie, ceea ce înseamnă că s-au diversificat formele de instruire științifică a studenților.

Teze anuale

Desigur, la cele menționate trebuie să adăugăm și tezele anuale ale studenților.

Studii de doctorat

4 angajați permanenți ai Institutului de Criminologie își fac studiile de doctorat, și anume: L. Buga, Dj. Vasiloii, A. Crivenchi și M. Nistor.

Instruire științifică la nivel de doctorat

6 angajați ai Institutului de Criminologie au participat la activitatea de instruire la nivel de doctorat (V. Bujor, V. Guțuleac, V. Olărescu, E. Comarnițaia, Dj. Vasiloși și O. Bejan):

Catedra de științe juridice și securitate criminologică

- Bujor V. a fost membru al:
 - Seminarului științific de profil la specialitatea 12.00.08 „Drept penal”;
 - Comisiei de experți la specialitatea 12.00.08 „Drept penal” al Consiliului Național de Acreditare și Atestare;
- Bujor V. a evoluat în calitate de oponent oficial la susținerea a 4 teze de doctor;
- sub conducerea științifică a lui V. Bujor, a susținut teza de doctor în drept Abbas Basim (noiembrie 2013), cu teza „Infrațiunea în doctrina și legislația penală musulmană contemporană”, la specialitatea: 12.00.08 – Drept penal (drept penal);
- Bujor V. a evoluat în calitate de conducător științific al 3 doctoranzi (ULIM și Academia „Ștefan cel Mare”);
- Guțuleac V. și Bejan O. au participat cu un discurs la susținerea tezei de doctor în drept penal (drept penal) în cadrul Consiliului științific specializat de către Basim Abbas (29 noiembrie 2013, ULIM);
- Guțuleac V. a întocmit aviz asupra:
 - autoreferatului tezei de doctor „Răspunderea penală pentru traficul de influență”, elaborată de Timofei Corina, la specialitatea: 12.00.02 – Drept penal (drept penal);
 - tezei de doctor „Reglementarea juridică a pieței valorilor mobiliare a Republicii Moldova”, elaborată de Valeriu Kuciuk, la specialitatea: 12.00.02 – Drept public (drept financiar);
 - tezei de doctor „Garantarea drepturilor și libertăților constituționale în procesul aplicării măsurilor de constrângere juridică”, elaborată de Chetruș Ulian, la specialitatea: 12.00.02 – Drept public (drept constituțional);
- Bejan O. a întocmit un aviz asupra unei teze de doctor habilitat (neidentificată), în calitate de expert independent la cererea Consiliului Național de Acreditare și Atestare (24 de pag.);
- Vasiloși Dj. a întocmit un aviz asupra autoreferatului tezei de doctor „Subiectul infracțiunilor prevăzute în capitolele XV și XVI din partea

- specială a Codului penal”, elaborată de Popov Ruslan la specialitatea: 12.00.08 – drept penal (drept penal);
- Buga L. a întocmit avize asupra:
 - tezei de doctor în drept „Analiza juridico-penală și caracterizarea criminologică a infracțiunii de evadare din locurile de detenție”, înaintată spre susținere de Viorel Chetraru, specialitatea 12.00.08 – Drept penal (drept penal, criminologie, drept execuțional penal), susținută la 31.01.2013;
 - autoreferatului tezei de doctor în drept „Răspunderea penală pentru pseudo-activitatea de întreprinzător”, înaintată spre susținere de Nina Sîrbu, specialitatea 12.00.08 – Drept penal (drept penal), susținută la 28 august 2013;
 - Comarnițcaia E. a întocmit un aviz asupra tezei de doctor „Infracțiunea în doctrina și legislația penală musulmană contemporană”, elaborată de către Basim A. Abbas Al-Atibi, la specialitatea: 12.00.08 – Drept penal (drept penal).

Catedra de psihologie și științe socio-umaniste

- Olărescu V. a fost membru al Seminarului științific de profil la specialitatea 19.00.07 „Psihologie pedagogică. Psihologia dezvoltării. Psihologia personalității”;
- sub conducerea științifică a dnei V. Olărescu, A. Veleanovic a susținut, la 25 noiembrie 2013, teza de doctor „Tulburări emoționale la copiii abuzați și neglijați” la catedra Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.

În planul instruirii științifice, cel mai activ s-a manifestat Catedra de științe juridice și securitate criminologice în anul 2013, deși ambele catedre au desfășurat activități în această privință, mai puțin, bineînțeles, Centrul de cercetări științifice. În ceea ce privește activitatea de formare științifică la nivel de doctorat, se constată o intensificare în anul 2013 în raport cu perioada precedentă, adică iunie 2010-decembrie 2012.

Activitatea de cercetare științifică

Teme de cercetare

În cadrul Institutului de Criminologie, au fost întreprinse cercetări științifice privitoare la următoarele probleme:

- activitatea criminologică (CCȘ și Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- securitatea criminologică (CCȘ și Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- metodologia de evaluare a activității anticrimă (CCȘ și Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- prognozarea criminologică și metodele de prognozare criminologică (CCȘ și Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- expertizarea criminologică (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- formele de manifestare ale criminalității (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- violența criminală (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- factorii determinanți ai comportamentului criminal (Catedra de științe juridice și securitate criminologică, Catedra de psihologie și științe socio-umaniste);
- prevenirea comportamentului criminal (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste);
- istoria criminologiei naționale (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste);
- reglementarea penală (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- protecția drepturilor omului (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- puterea de stat (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- medierea (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- istoria psihologiei (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste);
- logopedia (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste);
- familiile aflate în dificultate (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste);
- copilul abuzat și neglijat (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste);

- asistența psihologică (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste);
- orientările valorice (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste);
- dezvoltarea intelectuală (Catedra de psihologie și științe socio-umaniste).

După cum rezultă din datele sus-prezentate, tematica cercetărilor rămîne, deocamdată, insuficient încadrată temei instituționale de cercetare științifică, adică *Asigurarea securității criminologice a persoanei și societății*.

Lucrări elaborate

Activitatea de cercetare științifică s-a finalizat cu elaborarea a 33¹ de lucrări științifice, dintre care 1 (un) ghid, 1 material didactic, 12 articole științifice, 19 rapoarte, comunicări sau teze la reuniuni științifico-practice naționale și internaționale, și anume:

Centrul de cercetări științifice

1. Bejan Octavian, *Prognoză criminologică privind evoluția criminalității contra proprietății în Republica Moldova*, 0,30 coli de autor, articol științific (publicat).
2. Bejan Octavian, *Prognoză criminologică privind noi forme de escrocherie în Republica Moldova și unele recomandări practice*, 0,56 coli de autor, articol practico-științific (publicat).
3. **Bejan Octavian**, Bujor Valeriu, Bulat Irina și Covalschi Stanislav, *Profesia de criminolog. Ghid de orientare profesională*, 1,6 coli de autor (publicat)².
4. Ploteanu Nicolae și Bujor Valeriu, *Moldova urcă în topurile mondiale ale cybercriminalității*, 0,95 coli de autor, articol științific (urmează să fie prezentat pentru publicare).
5. **Ploteanu Nicolae** și Ploteanu Mircea, *Sisteme expert și utilitare de investigare a infracțiunilor informatice*, 0,50 coli de autor, articol științific (urmează să fie prezentat pentru publicare).
6. **Ploteanu Nicolae** și Ploteanu Mircea, *Componentele unui atac informatic clasic vizînd cadrul legal național*, 0,50 coli de autor, articol științific (urmează să fie prezentat pentru publicare).
7. **Ploteanu Nicolae** și Ploteanu Mircea, *Probele digitale și investigarea infracțiunilor informatice*, 0,40 coli de autor, articol științific (urmează să fie prezentat pentru publicare).

¹ Numărul total de lucrări nu coincide cu suma lucrărilor indicate pentru fiecare subdiviziune, deoarece unele dintre ele au fost elaborate în colaborare de către membrii diferitor subdiviziuni, aceste lucrări fiind indicate în mod repetat pentru fiecare subdiviziune (catedră etc.).

² Această lucrare este indicată și la alte subdiviziuni, deoarece a fost elaborată în colaborare de către membrii mai multor subdiviziuni.

Catedra de științe juridice și securitate criminologică

1. Bâcu A., *Medierea obligatorie: un imperativ al timpului*, comunicat științific la conferința internațională (urmează a fi publicat).
2. Bejan O. și Bujor Valeriu, *Elemente de teoria securității criminologice private (material didactic)*, 3,6 coli de autor, material didactic (în curs de publicare).
3. Bujor V., *Probleme actuale ale științei criminologice în Republica Moldova*, teze la conferință instituțională (urmează a fi publicat).
4. Bujor V., *Некоторые вопросы уголовной ответственности за создание преступной ассоциации или руководство ею*, teze la conferință internațională (urmează a fi publicate).
5. Bujor V., *Expertiza criminologică în Republica Moldova*, teze la conferință internațională (urmează a fi publicate).
6. Bujor V., *Dezvoltarea criminologiei în Republica Moldova și România*, teze la conferință internațională (urmează a fi publicate).
7. Bujor V., *Funcția socială a criminologului*, teze la conferință interuniversitară (urmează a fi publicate).
8. Bejan Octavian, **Bujor Valeriu**, Bulat Irina și Covalschi Stanislav, *Profesia de criminolog. Ghid de orientare profesională*, 1,6 coli de autor (publicat)³.
9. Buga L., *Principiile legislației penale*, articol științific (publicat).
10. Buga L., *Abuzul față de copiii cu deficiențe: abordare criminologică*, teze la conferință internațională (urmează a fi publicate).
11. Buga L., *Securitatea persoanei: factor la adresa securității statului*, teze la conferință internațională (urmează a fi publicate).
12. Costachi Gh. și **Iacub I.**, *Reflecții asupra eficienței și legitimității organizării și funcționării puterii de stat*, articol științific (urmează a fi publicat).
13. **Iacub I.** și Vasilache Al., *Restrângerea dreptului la viață*, articol științific (în curs de publicare).
14. Iacub I., *Asigurarea securității criminologice: obiectiv major al societății contemporane*, comunicat la conferință universitară (urmează a fi publicat).
15. Iacub I., *Politica juridică a statului și protecția drepturilor omului*, comunicat științific la conferință națională cu participare internațională (în curs de publicare).
16. Iacub I., *Europeanizarea și impactul acesteia asupra societății contemporane*, comunicat științific la conferință internațională (urmează a fi publicat).

³ Această lucrare este indicată și la alte subdiviziuni, deoarece a fost elaborată în colaborare de către membrii mai multor subdiviziuni.

17. Nistor M., *Aspectele juridice și psihologice ale fenomenului violenței în familie*, articol științific (urmează a fi publicat).
18. Vasiloj Dj., *Unele aspecte cu privire la securitate și criminalitate*, teze la conferință instituțională (urmează a fi publicate).
19. Vasiloj Dj., *Aspecte criminologice ale factorilor infracționalității violente*, teze la conferință internațională (urmează a fi publicate).

Catedra de psihologie și științe socio-umaniste

1. Olărescu V. *Asistența psihologică pentru educarea relațiilor tolerante în familie*, articol științific (publicat).
2. Olărescu V. *Asistența psihologică a familiei ce determină comportamentul deviant al copiilor*, articol științific (publicat).
3. Olărescu V. și **Iurchevici Iu.**, *Modalități de dezvoltare intelectuală a copiilor cu forme ușoare de dezabilități prin prisma educației incluzive*, teze la forum național (publicate).
4. Bejan Octavian, Bujor Valeriu, **Bulat Irina** și **Covalschi Stanislav**, *Profesia de criminolog. Ghid de orientare profesională*, 1,6 coli de autor (publicat)⁴.
5. Iurchevici Iu., *Personalitatea mediatorului*, comunicare la masă rotundă (urmează a fi publicată).
6. Leancă V., *Violența – o permanență umană în viziunea criminologilor*, comunicare la conferința anuală a corpului didactico-științific al Insitutului de Criminologie din 12 martie 2013 (urmează a fi publicat).
7. Bulat I. *Problema interesului în criminologie*, comunicare la conferința anuală a corpului didactico-științific al Insitutului de Criminologie din 12 martie 2013 (urmează a fi publicat).
8. Covalschi S., *Din istoria criminologiei naționale*, raport la conferința anuală a corpului didactico-științific al Insitutului de Criminologie din 12 martie 2013 (urmează a fi publicat).

Așadar, numărul lucrărilor științifice elaborate a sporit în anul 2013, ținând cont de lungimea perioadei precedente (iunie 2010-decembrie 2012). Centrul de cercetări științifice (CCȘ) a elaborat 7 (21 %) ⁵ lucrări, Catedra de științe juridice și securitate criminologică – 19 (56 %) de lucrări, Catedra de psihologie și științe socio-umaniste 8 (24 %) lucrări. Deși a pierdut cei mai experimentați cercetători (V. Bujor și O. Bejan), pe primul de-a lungul întregului an, iar pe al doilea în al doilea semestru, CCȘ și-a menținut

⁴ Această lucrare este indicată și la alte subdiviziuni, deoarece a fost elaborată în colaborare de către membrii mai multor subdiviziuni.

⁵ Pondere este calculată nu din numărul total, ci din numărul cumulativ al lucrărilor înregistrate de fiecare subdiviziune (vezi notele anterioare).

randamentul de producere a lucrărilor științifice în plan cantitativ, în comparație cu perioada anterioară.

Institutul de Criminologie desfășoară conferința științifică anuală a corpului didactico-științifice. Deocamdată nu se justifică publicarea lor separată, de aceea îndemn participanții să își publice rapoartele și comunicările în Jurnalul juridic național: teorie și practică (tezele pot să fie dezvoltate pînă la mărimea unui articol).

Sub aspect *calitativ*, putem menționa că cercetările științifice realizate de cercetătorii Institutului de Criminologie s-au finalizat cu:

- delimitarea, definirea și caracterizarea metodelor de evaluare a activității anticrimă, ceea ce constituie o realizare mondială, judecînd după literatura de specialitate disponibilă și practica anticrimă dintr-o serie de țări (O. Bejan);
- relevarea unor regularități de existență a criminalității de violență și a criminalității contra proprietății (O. Bejan).

Compararea rezultatelor științifice calitative din anul 2013 cu cele din perioada precedentă, mai exact din anii 2010-2012 (primul an însemnînd, de fapt, numai un semestru) ne conduce la constatarea că Institutul de Criminologie și-a menținut ritmul înalt al descoperirilor importante, în ciuda dificultății deosebite de menținere permanentă a unui astfel de randament în plan calitativ.

Lucrări publicate

Dintre lucrările elaborate, au văzut lumina tiparului 32⁶ de lucrări științifice, dintre care 1 (o) monografie, 3 ghiduri, 3 materiale didactice, 4 rapoarte la conferințe și simpozioane, inclusiv internaționale, 21 de articole științifice, și anume:

Centrul de cercetări științifice

1. Bejan Octavian, *Prognoză criminologică privind evoluția criminalității contra proprietății în Republica Moldova*, Legea și viața, nr. 5, anul 2013, p. 11-13 (0,30 coli de autor, articol practico-științific).
2. **Bejan Octavian**, Bujor Valeriu, Bulat Irina și Covalschi Stanislav, *Profesia de criminolog. Ghid de orientare profesională*, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, Chișinău, 2013, 52 p. (1,6 coli de autor).⁷

⁶ Numărul total de lucrări nu coincide cu suma lucrărilor indicate pentru fiecare subdiviziune, deoarece unele dintre ele au fost elaborate în colaborare de către membrii diferitor subdiviziuni, aceste lucrări fiind indicate în mod repetat pentru fiecare subdiviziune (catedră etc.).

⁷ Această lucrare este indicată și la alte subdiviziuni, deoarece a fost elaborată în colaborare de către membrii mai multor subdiviziuni.

3. Bejan Octavian, *Prognoză criminologică privind noi forme de escrocherie în Republica Moldova și unele recomandări practice*, Legea și viața, nr. 9, anul 2013, p. 4-7 (0,56 coli de autor).

Catedra de științe juridice și securitate criminologică

1. Bâcu A., *Drept procesual civil. Partea generală. Curs universitar*, Editura „Print-Caro”, Chișinău, 2013.
2. Bejan Octavian, *Metoda corelării logice de prognozare criminologică*, în „Universul științelor (materialele simpozionului internațional, ediția a IV-a, Iași (România), 8 septembrie 2013”, Iași, 2013 (0,28 coli de autor).
3. Bejan Octavian, *Metode de evaluare a activității anticrimă. Recomandări metodologice*, Chișinău, 2013, 48 p. (1,7 coli de autor, ghid științifico-practic).
4. Bejan Octavian, *Activitatea criminologică practică în organele anticrimă din Canada*, Chișinău, 2013, 160 p. (6,39 coli de autor, monografie).
5. Bejan Octavian și Bujor Valeriu, *Caracterizare criminologică a unor tipuri de criminalitate (note de curs)*, IȘPCA, Chișinău, 2013, 71 p. (3,5 coli de autor).
6. Bejan Octavian și Bujor Valeriu, *Experiență canadiană de activitate criminologică practică în domeniul victimologic*, Jurnalul juridic național: teorie și practică, nr. 1 (martie), anul 2013, p. 5-7 (0,27 coli de autor).
7. Bejan Octavian și Bujor Valeriu, *Experiență canadiană de activitate criminologică practică în domeniul sănătății mintale*, Jurnalul juridic național; teorie și practică, nr. 2 (iunie), anul 2013, p. 4-6 (0,25 coli de autor).
8. Bejan Octavian, **Bujor Valeriu**, Bulat Irina și Covalschi Stanislav, *Profesia de criminolog. Ghid de orientare profesională*, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, Chișinău, 2013, 52 p. (1,6 coli de autor).⁸
9. Buga L., *Principiile legislației penale*, Jurnalul juridic național: teorie și practică, nr. 4, decembrie 2013.
10. Buga L., *Procedura legislativă în Republica Moldova și în România: aspecte comparative*, Legea și viața, nr. 1, ianuarie 2013, p. 51-54 (0,16 coli de autor).
11. Buga L., *Fenomenul violenței în viziunea criminologului Valeriu Bujor*, Jurnalul juridic național: teorie și practică, nr. 1, martie 2013, p. 8-11 (0, 16 coli de autor).

⁸ Această lucrare este indicată și la alte subdiviziuni, deoarece a fost elaborată în colaborare de către membrii mai multor subdiviziuni.

12. Buga L., *Reflecții asupra conceptului de politică penală*, *Legea și viața*, nr. 8, august, 2013, p. 8-13 (0, 25 coli de autor).
13. Buga L. și Bujor V., *Tehnica legislativă și rolul ei în activitatea de legiferare*, *Jurnalul juridic național: teorie și practică*, nr. 3, august 2013, p. 4-10 (0, 29 coli de autor).
14. Comarnițaia E., *Analiza doctrinelor juridice privind răspunderea juridică în dreptul administrativ și cel contravențional*, *Jurnalul juridic național: teorie și practică*, nr. 10, octombrie, 2013, p. 8-15 (0,3 coli de autor).
15. Guțuleac V., *Administrarea publică: noțiunea și particularitățile de bază, funcțiile, principiile și formele de organizare și de realizare a puterii executive*, *Jurnalul juridic național: teorie și practică*, nr. 10, octombrie, 2013, p. 16-23 (0,3 coli de autor).
16. **Guțuleac V.** (coautori: **E. Comarnițaia** și I. Spînu), *Drept administrativ*, Editura Tipografiei Centrale, Chișinău, 2013, 600 p. (37,2 coli de autor, tratat).
17. Iacub I., *Principiile organizării și funcționării administrației publice în statul de drept*, în „Teoria și practica administrării publice. Materialele conferinței științifico-practice internaționale, AAP, Chișinău, 2013. p. 242-246 (0,52 coli de autor).
18. **Iacub I.**, Gagiuc E., *Dezbaterea publică în cadrul procesului legislativ*, *Закон и жизнь*, 2013, nr. 10, 55-58 (0,68 coli de autor).
19. Costachi Gh. și **Iacub I.**, *Aspecte ale dezvoltării culturii juridice în societatea democratică*, *Revista de filosofie, sociologie și științe politice*, nr. 3, anul 2013, p. 124-132 (0,71 coli de autor).
20. Costachi Gh. și **Iacub I.**, *Responsabilitatea ministerială; instituție indispensabilă Republicii Moldova ca stat de drept*, *Legea și viața*, 2013, nr. 5, p. 4-11 (0,92 coli de autor).
21. Костаки Г., **Якуб И.**, *Воспитательная функция права*, *Право и политология*, 2013, № 22, p. 6-9 (0,40 coli de autor).
22. Костаки Г., **Якуб И.**, *Право граждан на образование*, în «Активные методы гражданского образования. Научно-практическая конференция, Комрат, 2013», *Институт Демократии*, 2013, p. 213-224 (0,62 coli de autor).
23. Vasiloj Dj., *Justiția națională între corupție și securitate socială*, *Jurnalul juridic național: teorie și practică*, iunie 2013, p. 7-10.
24. Vasiloj Dj., *Decriminalizarea și realitatea sub aspectul pericolului social al faptelor săvârșite*, *Legea și viața*, ianuarie, 2013, p. 25-29.

Catedra de psihologie și științe socio-umaniste

1. Olărescu V. *Asistența psihologică pentru educarea relațiilor tolerante în familie*, Psihopedagogia copilului (revistă, România), 2013, p. 241-249.
2. Olărescu V. *Asistența psihologică a familiei ce determină comportamentul deviant al copiilor*, Psihopedagogia copilului (revistă, România), 2013, p. 229-241.
3. Olărescu V. și **Iurchevici Iu.**, *Modalități de dezvoltare intelectuală a copiilor cu forme ușoare de dezabilități prin prisma educației incluzive*, în „Parteneriatul sociopsihopedagogic pentru dezvoltarea educației incluzive. Materialele forumului național din 16-18 decembrie 2013, Chișinău, 2013.
4. Ciobanu A., **Olărescu V.**, *Ghid pentru practica logopedică. Specializarea: Logopedie*, Chișinău, 2013. 47 p.
5. Covalschi S., *Мифы и реальность Приднестровского противостояния*, Военный сектор, 2013 г., № 6, p. 15-20.
6. Bejan Octavian, Bujor Valeriu, **Bulat Irina** și **Covalschi Stanislav**, *Profesia de criminolog. Ghid de orientare profesională*, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, Chișinău, 2013, 52 p. (1,6 coli de autor).⁹
7. Leancă V., *Valeriu Bujor – o somitate în domeniul cercetării criminologice autohtone*, Făclia, nr. 8 (3265), 2 martie 2013.

Volumul lucrărilor publicate a sporit deopotrivă în valori absolute și, cu atât mai mult, în valori relative în anul 2013, în raport cu perioada precedentă, adică iunie 2010-decembrie 2012. Repartizarea contribuției pe subdiviziuni este următoarea: cercetătorii CCȘ au publicat 3 (9%)¹⁰ lucrări, cadrele didactico-științifice ale Catedrei de științe juridice și securitate criminologică – 25 (71%) de lucrări, în timp ce cele ale Catedrei de psihologie și științe socio-umaniste – 7 (20%) lucrări. După cum indică datele, Catedra de științe juridice și securitate criminologică a devenit fruntaș detașat în planul publicării rezultatelor științifice. De observat că cercetătorii CCȘ au reușit să publice mai puține rezultate științifice în anul 2013 în comparație cu perioada anterioară.

Reuniuni organizate

1. Institutul de Criminologie a organizat, în colaborare cu Consiliul de Mediere de pe lângă Ministerul de Justiție al Republicii Moldova, Masa rotundă „Medierea în Moldova: provocări și soluții”, desfășurată la 8 noiembrie

⁹ Această lucrare este indicată și la alte subdiviziuni, deoarece a fost elaborată în colaborare de către membrii mai multor subdiviziuni.

¹⁰ Ponderea este calculată nu din numărul total, ci din numărul cumulativ al lucrărilor înregistrate de fiecare subdiviziune (vezi notele anterioare).

- 2013, la care au participat reprezentanți ai diverselor instituții științifice, didactice și practice (cu contribuția Catedrei de psihologie);
2. Institutul de Criminologie a organizat Conferința științifică anuală a corpului didactico-științific la 12 martie 2013.

Participări la reuniuni științifico-practice

8 angajați ai Institutului de Criminologie au participat, cu raport, teze sau comunicări, la 6 reuniuni științifico-practice, dintre care 2 internaționale (un simpozion și o conferință), și anume:

Catedra de științe juridice și securitate criminologică

1. Bejan O. a participat la Simpozionul internațional „Universul științelor”, Ediția a IV-a, desfășurat la Iași (România), la 8 septembrie 2013. Raport: *Metoda corelării logice de prognozare criminologică* (au fost publicate tezele comunicării);
2. Iacub I. a participat la Conferința științifico-practică internațională „Teoria și practica administrării publice”, desfășurată de Academia de Administrare Publică la Chișinău. Raport: *Principiile organizării și funcționării administrației publice în statul de drept* (au fost publicate tezele comunicării);
3. Iacub I. a participat la conferința științifico-practică «Активные методы гражданского образования», desfășurată de Institutul pentru Democrație de la Comrat, în anul 2013. Raport (coraportor: Gh. Costachi): *Право граждан на образование* (au fost publicate tezele comunicării).

Catedra de psihologie și științe socio-umaniste

1. Leancă V. a participat la Conferința instituțională cu genericul „Aportul criminologului V. Bujor la dezvoltarea și promovarea socială a criminologiei în Republica Moldova”, 12 martie 2013, cu comunicarea *Violența – o permanență umană în viziunea criminologilor*;
2. Iurchevici Iu. a participat la Masa rotundă „Medierea în Moldova: provocări și soluții”, desfășurată la 8 noiembrie 2013 de către Consiliul de Mediere de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, cu comunicarea *Personalitatea mediatorului*;
3. Iurchevici Iu. a participat la Forumul național „Parteneriatul sociopsihopedagogic pentru dezvoltarea educației incluzive”, care a avut loc la Chișinău, 16-18 decembrie 2013. Raport (coraportor: Olărescu V.): *Modalități de dezvoltare intelectuală a copiilor cu forme ușoare de dezabilități prin prisma educației incluzive* (au fost publicate tezele comunicării);

4. Bulat I. a participat la Conferința instituțională cu genericul „Aportul criminologului V. Bujor la dezvoltarea și promovarea socială a criminologiei în Republica Moldova”, 12 martie 2013, cu comunicarea *Problema interesului în criminologie*;
5. Covalschi S., a participat la Conferința instituțională cu genericul „Aportul criminologului V. Bujor la dezvoltarea și promovarea socială a criminologiei în Republica Moldova”, 12 martie 2013, cu comunicarea *Din istoria criminologiei naționale*;
6. Trifan L. a participat la Conferința instituțională cu genericul „Aportul criminologului V. Bujor la dezvoltarea și promovarea socială a criminologiei în Republica Moldova”, martie 2013, cu comunicarea *Crima organizată și de grup*.

Membrii catedrelor au participat cu raport, comunicare sau teze la diverse reuniuni științifico-practice, inclusiv din străinătate, în anul 2013, cei mai activi fiind cei de la Catedra de psihologie și științe socio-umaniste.

7 angajați au participat, fără raport, teze sau comunicare, la 10 reuniuni practico-științifice, inclusiv 7 internaționale, și anume:

Centrul de cercetări științifice

- Ivanov I. a participat, fără raport, la Conferința internațională, „Securitatea informațională”, organizată în anul 2013 de Laboratorul de securitate informațională, în cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei.
- Ivanov I. a participat la un seminar privitor la problemele de confidențialitate a informațiilor în cadrul instituțiilor publice în contextul transparenței administrației, organizat în cadrul Facultății de administrație publică a Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative (București, România).
- Ivanov I. a participat, fără raport, la Masa rotundă „Medierea în Moldova: provocări și soluții”, desfășurată la 8 noiembrie 2013 de către Consiliul de Mediere de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată.

Catedra de științe juridice și securitate criminologică

- Crivenchi A. a participat fără raport la Conferința internațională științifico-practică „Societatea cunoașterii și dreptul la o bună administrare. Provocări actuale”, desfășurată la 21 mai 2013, în incinta Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative din București (România).
- Vasiloii Dj. a participat fără raport la Conferința științifică internațională „Competitivitatea și inovarea în economia cunoașterii”, organizată de Academia de Studii Economice din Moldova, la 27-28 septembrie 2013.

- Crivenchi A. a participat fără raport la programul de perfecționare „Securitatea mediului de afaceri și managementul protecției informațiilor” desfășurat la București (România), în perioada 20-24 mai 2013, în incinta Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”.
- Buga L. a participat, fără raport, la Masa rotundă „Medierea în Moldova: provocări și soluții”, desfășurată la 8 noiembrie 2013 de către Consiliul de Mediere de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată.

Catedra de psihologie și științe socioumaniste

- Iurchevici Iu. a participat la Workshop-ul internațional „Introduction to Quantitative Methodology in Social Work Research”, ținut de profesorul W. David Harrison, în perioada 23-25 septembrie 2013, desfășurată la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.
- Iurchevici Iu. a participat la Workshop-ul internațional „Introducere în metodologia cercetării calitative în științele sociale”, ținut de profesorul Andrei Coleman de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (România), în perioada 16-21 decembrie 2013, la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.
- Trifan L. a participat, fără raport, la Masa rotundă „Medierea în Moldova: provocări și soluții”, desfășurată la 8 noiembrie 2013 de către Consiliul de Mediere de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată.
- Arachelov M. a participat, fără raport, la Masa rotundă „Limbi străine de specialitate: realizări și perspective”, organizată de Catedra de limbi moderne a Facultății de economie a Universității Agrare de Stat din Moldova, 17 octombrie 2013.
- Arachelov M. a participat la atelierul „Apprendre et enseigner avec TV5 Monde”, organizat de AUF în parteneriat cu Universitatea Agrară de Stat din Moldova, 16-18 decembrie 2013.

Mai puțini angajați au participat la considerabil mai multe reuniuni științifico-practice (inclusiv de schimb de experiență) în anul 2013, raport cu perioada precedentă, adică iunie 2010-decembrie 2012.

Activitate redacțional-științifică

Institutul de Criminologie s-a manifestat deosebit de activ și în plan redacțional-științific, grație activității desfășurate de către Valeriu Bujor, Victor Guțuleac (Catedra de

științe juridice și securitate criminologică) și Valentina Olărescu care au evoluat în calitate de membru al colegiilor de redacție ale revistelor științifico-practice naționale și străine:

- Jurnal juridic național (V. Bujor și V. Guțuleac);
- Legea și viața (V. Bujor și V. Guțuleac);
- Закон и жизнь (V. Bujor și V. Guțuleac);
- Administrarea publică (V. Guțuleac);
- Psihopedagogia copilului (V. Olărescu), România;
- Правовой аспект (V. Bujor), Federația Rusă, or. Volgograd.

Activitate editorială

- Institutul de Criminologie a fondat, în colaborare, o revistă științifico-practică națională – *Jurnalul juridic național* în anul 2013, care a și fost deja acreditată de Consiliul Național de Acreditare și Atestare.
- 2 (Covalschi St. și Bejan O.) dintre colegii noștri au întreținut pagini electronice personale în Internet, fapt care va contribui la implementarea rezultatelor științifico-practice și la informarea despre existența și activitatea Institutului de Criminologie a persoanelor și organizațiilor din întreaga lume.

Recenzare științifică

2 persoane au realizat și o activitate de recenzare, privitoare la 2 lucrări (un ghid și o monografie).

Catedra de științe juridice și securitate criminologică

- Bujor V. și Guțuleac V. au întocmit recenzii la ghidul științifico-practic „Metode de evaluare a activității anticrime. Recomandări metodologice”, elaborat de dr. Octavian Bejan.
- Bujor V. și Guțuleac V. au întocmit recenzii la monografia „Activitatea criminologică practică în organele anticrimă din Canada”, elaborată de dr. Octavian Bejan.

Activitatea științifico-practică

Analize criminologice

Activitatea științifico-practică s-a concretizat și prin efectuarea unor **analize criminologice** privitoare la:

- starea viitoare a criminalității în Republica Moldova;
- activitatea din domeniul securității private în Republica Moldova.

Rapoarte de analiză criminologică

Rezultatele analizelor criminologice au fost prezentate în 3 rapoarte, 2 articole și 1 ghid practico-științific:

1. Bejan Octavian, *Prognoză privind evoluția criminalității contra proprietății în Republica Moldova*, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, 03 martie 2013, publicată pe pagina WEB: www.octavianbejan.blog.com, la 09.03.2013 și expediată M.A.I., pentru utilizare în activitatea ministerului.
2. Bejan Octavian, *Prognoză privind evoluția domeniului securității private în Republica Moldova*, 10 aprilie 2013 (rezultatele au fost publicate în lucrarea „Profesia de criminolog. Ghid de orientare profesională”, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, Chișinău, 2013, 52 p.).
3. Bejan Octavian, *Prognoză privind noi forme de escrocherie în Republica Moldova*, 05 iulie 2013, publicată pe pagina WEB: www.octavianbejan.blog.com, la 05.07.2013 și expediată M.A.I., pentru utilizare în activitatea ministerului (am primit răspuns de implementare în activitatea ministerului).

Propuneri și recomandări (elaborate și înaintate, dar nepublicate)

Activitatea practico-științifică a Institutului de Criminologie a inclus, de asemenea, elaborarea și înaintarea unor propuneri de îmbunătățire a activității anticrimă:

Catedra de științe juridice și securitate criminologică

- Bejan O. și Bujor V. au elaborat o metodologie de evaluare a performanței profesionale a consilierului de probațiune juvenilă, la comanda Oficiului Central de Probațiune al Ministerului de Justiție al Republicii Moldova.
- **Vasiloii Dj.** și Iurchevici Iu. au elaborat recomandări privind managementul de caz în lucrul cu copiii în situație de risc, supuși probațiunii, la comanda Oficiului Central de Probațiune al Ministerului de Justiție al Republicii Moldova.

Catedra de psihologie

- Vasiloii Dj. și **Iurchevici Iu.** au elaborat recomandări privind managementul de caz în lucrul cu copiii în situație de risc, supuși probațiunii, la comanda Oficiului Central de Probațiune al Ministerului de Justiție al Republicii Moldova.

Consiliere practico-științifică*Centrul de cercetări științifice*

1. Ivanov I. a participat în calitate de consultant la implementarea Sistemului de management al securității informaționale la Întreprinderea de Stat CRIS „Registru”, după care a fost auditat și certificat cu succes în domeniul securității informatice.
2. Ivanov I. a ținut un curs de lecții în domeniul securității informatice la Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”.

Catedra de științe juridice și securitate criminologică

1. Bejan O. a contribuit în calitate de expert în domeniul analizei criminologice la elaborarea proiectului Regulamentului privind modul unitar de prelucrare și analiză a datelor statistice care țin de justiția penală. Grupul de lucru pentru elaborarea acestui regulament a fost creat, în cadrul MAI cu scopul de a realiza acțiunea nr. 2 a domeniului specific de intervenție 2.4.2 al Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă în sectorul justiției pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului R. Moldova nr. 6 din 16.02.2012 și subpct. 8.9 al pct. 8 al Planului de acțiuni al MAI pentru anul 2013, aprobat prin ordinul MAI nr. 88 din 11.03.2013.
2. Bujor V. a participat în calitate de expert la 3 emisiuni difuzate de postul de televiziune „Publika TV”.

O activitate deosebit de fructuoasă pe făgașul științei, în anul 2013, a desfășurat dr. Octavian Bejan, căruia i-a fost decernată o diplomă de excelență de gradul I și premiu bănesc în sumă de 5000 de lei, drd. Larisa Buga – diplomă de excelență de gradul II și premiu bănesc în sumă de 3000 de lei, dr. prof. univ. Victor Guțuleac – diplomă de excelență de gradul III și premiu bănesc în sumă de 2000 de lei (toți de la Catedra de științe juridice și securitate criminologică), dr. Stanislav Covalschi și Irina Bulat – diplomă de excelență specială, pentru elaborarea unui ghid practic (ambii de la Catedra de psihologie și științe socio-umaniste) și dr. Octavian Bejan – diplomă de excelență specială, pentru elaborarea unei monografii și a două ghiduri practice, toți trei fiind răsplătiți cu câte un premiu bănesc în sumă de 1000 de lei.

Activitatea de colaborare științifică

Pe făgașul științei, o serie de rezultate au fost obținute în colaborare cu specialiști din cadrul altor instituții din Republica Moldova (Consiliul de Mediere de pe lângă Ministerul de Justiție, Centrul de Prevenire și Asistență Criminologică) sau din afara granițelor (România), și anume:

- în colaborare cu Consiliul de Mediere de pe lângă Ministerul de Justiție al Republicii Moldova, a fost organizată Masa rotundă „Medierea în Moldova: provocări și soluții”, desfășurată la 8 noiembrie 2013;
- Institutul de Criminologie a contribuit la organizarea Simpozionului internațional „Universul științelor”, Ediția a IV-a, desfășurat la Iași (România), la 8 septembrie 2013, de către Universitatea „Al. I. Cuza” și alte instituții.
- în colaborare cu Centrul de Prevenire și Asistență Criminologică, a fost efectuată o cercetare științifică, ale cărei rezultate au fost prezentate în ghidul *Metode de evaluare a activității anticrimă. Recomandări metodologice* (O. Bejan; Chișinău, 2013, 48 p.);
- în colaborare cu Centrul de Prevenire și Asistență Criminologică, a fost efectuată o cercetare științifică, ale cărei rezultate au fost prezentate în monografia *Activitatea criminologică practică în organele anticrimă din Canada* (O. Bejan; Chișinău, 2013, 160 p.);
- Ivanov I., în cadrul unei delegații din care au făcut parte și studenții Institutului de Științe Penale și Criminologie Aplicată, a efectuat o vizită de studiu la Camera deputaților și Senatul României, Academia de Poliție „Al. I. Cuza” și Institutul Național de Criminalistică (București, România).

Concluzii

În perioada precedentă, a existat o problemă cu publicarea rezultatelor cercetărilor științifice efectuate de cadrele științifice ale Institutului de Criminologie. Grație înființării Jurnalului juridic național: teorie și practică, această slăbiciune a fost lichidată în cea mai mare măsură. De altfel, fondarea revistei reprezintă una dintre principalele realizări științifice din anul 2013 ale Institutului de Criminologie, acest merit revenindu-i în totalitate directorului Valeriu Bujor.

Deși procesul și modul de raportare a rezultatelor activității științifice s-a ameliorat, persistă o serie de slăbiciuni. Astfel, dările de seamă prezentate de catedre includ date inexacte și incomplete. Iată de ce, atrag atenția șefilor de catedre asupra responsabilității pe care o poartă pentru calitatea dărilor de seamă privind activitatea științifică și *necesitatea de a verifica personal corectitudinea și completitudinea informației prezentate de membrii catedrelor*, pînă la atingerea unei discipline și, eventual, seriozități satisfăcătoare din partea membrilor catedrelor. În acest scop, am luat decizia de a cere o raportare lunară și o analiză a fiecărei dări de seamă, acestea urmînd a fi returnate pentru corectare autorilor.

Deocamdată, nu au fost reorientate în suficientă măsură investigațiile științifice spre tema instituțională de cercetare. De aceea, țin să reamintesc tuturor subdiviziunilor că activitatea științifică urmează să fie circumscrisă temei unice de cercetare a Institutului de Criminologie, și anume: *Asigurarea securității criminologice a persoanei și societății*.

Din analiza datelor prezentate de subdiviziuni, am tras concluzia că activitatea științifică a instituției noastre s-a dezvoltat în anul 2013, în comparație cu perioada precedentă (iunie 2010-decembrie 2012), chiar dacă unii indici sunt inferiori.

Vă mulțumesc pentru atenție!

Prorector pentru știință și
relații interuniversitare-
șef al Centrului de cercetări
științifice al IȘPCA

dr. Octavian BEJAN